

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK II.

MAJ 1937

ŠTEV. 5

Kdor izbira, izbirek dobi

So ljudje, ki hočejo vse najboljše vedeti. Taki doktorji vseznali so pa, če jim obisti bolj natančno premostrimo, navadno v vsakem pogledu veliki siromaki. Kljub svoji »veliki brihtnosti« so prav oni navadno žrtve razmer ali pa vsaj žrtve resnično prepredenih ljudi. Takšen doktor Vseznal je bil na primer moj prijatelj Peter. Dobro službo je imel, čedno ženo in sinčka kot srnici. Petrova plača je zadostovala za kar udobno življenje. A »srnici« Petreček in Mirko sta rastle in rastle ter povzročala prijatelju Petru vedno nove in nove skrbi. In tako je nekega dne spoznal, da možje, ki jih je osorno odganjal kot nadležne zavarovalne agente, vendar le opravljajo pameten posel. Peter se je začel zanimati za življenjsko zavarovanje. Takole je modroval: »Kar zaslužim, je za sproti. Nikdar ne bom ničesar imel, če ne bo sile, ki bi me primorala, da bi dal sleherni mesec vsaj malenkost na stran. In nekaj bi prav za prav čisto lahko pogrešal.«

In prijatelj Peter je pričel razgovore z njemu doslej tako priskutnimi agenti. Izpraševal jih je, kako naj bi se zavaroval, koliko stane ta ali oni način zavarovanja in še sto drugih stvari. Odgovarjali so mu kaj različno, pri tem pa noben agent ni pozabil povedati, da so vse druge zavarovalnice piskavega oreha nevredne in še tega ne. Vse to je bilo za prijatelja Petra kaj zanimivo. Videl je, da lahko prav za prav izbira, kajti se mu je videlo, da se »isto blago« dobi po raznih cenah. Nekoliko se je pa le zamislil, ko mu je potnik domače Vzajemne zavarovalnice zadevo tako razložil:

»Jaz Vam morem povedati le to, kar morem. Prav res mi je vseeno, ali sklenete zavarovanje pri nas ali ne. Nikakor nečem, da bi se me kdaj spominjali s hudo mislijo. Če s kom sklenem zavarovanje, hočem, da sta oba dela zadovoljna: jaz, ker nekaj zaslužim, on, ker ve, da je sklenil dobro in svojim razmeram primerno zavarovanje. In to poslednje bi Vam rad prav posebno poudaril. Nikakega smisla nima, da bi sklepali prav visoko zavarovanje, za katerega bi ne mogli plačevati premije, ali bi pa bila visoka premija pretežek odteglaj za Vaše domače gospodarsko oziroma gospodinjstvo. Prav tako bi za Vas ne imelo pomena zavarovati se prenikzo, ker bi s prenikzom zavarovanjem ne dosegli cilja, ki ga hočete z zavarovanjem doseči. Kateri cilj je to? Vzajemna zavarovalnica ima načine zavarovanja urejene tako, da lahko ustreže v glavnem trem namenom. Čujte me dobro:

Vaša služba je stalna in plača tolika, da ne trpite pomanjkanja. Če ostanete zdravi, boste na sedanj način lahko preživljali družino še najmanj 20 let. No, potem imate pa tudi zagotovljeno pokojnino. Za skromno življenje bo zadostovala. Če tako premišljuje, kaj ne, se Vam vidi življenjsko zavarovanje kar odveč. Bilo bi odveč, če ne bi bilo človekovo življenje odvisno od marsičesa, kar mislečemu človeku neprestano pripravlja skrbi. Pomislite le, da Vas smrt zaloti sredi najlepših let. Kaj boste zapustili ljubljani ženi, kaj fantoma, ki bosta morda prav takrat najbolj potrebna Vaše pomoči? Pa čeprav ostane Vaši družini tak — skorajda krut — udarec prihranjen in doživite celo visoko starost, ali ni Vaša dolžnost, da ostane za Vami kot sad deset in desetletnega truda kupček, na katerem bodo Vaši otroci gradili dalje in v neprestani hvalečnosti do Vas ter ob Vašem svetlem vzgledu zbirali, štedili in ustvarjali lepše dni potomcem? Vsak človek je toliko ponosen, da tako misli. In le prav je tako. In da Vam take in enake skrbi odvzame, Vam nudi Vzajemna zavarovalnica zavarovanje za slučaj smrti. Vsoto, za katero se

bova pogodila, dobijo Vaši ljudje izplačano takoj, čim bi Vi umrli. Če bi Vam pa dal Bog doživeti 85 let, bi vsoto lahko sami dvignili. Za tako zavarovanje je premija zelo nizka. Vi bi na primer za tako zavarovanje plačevali mesečno komaj 58 Din, če se dogovoriva za zavarovano vsoto 20.000 dinarjev. In sedaj pomislite: dnevno pokadite najmanj zavitek »Zeta«. Za kajenje izdaste mesečno tedaj najmanj 180 Din. Za ta znesek bi bili lahko zavarovani pri nas že za blizu 80.000 Din. S tem nikakor nečem reči, da opustite kajenje. Sam sem hud kadilec in vem, da mi je cigareta že kar zares potrebna. Le to menim, da bi moral gospodarsko misleč človek vsaj toliko žrtvovati za srečno bodočnost onih, ki so mu izročeni na skrb, kakor privošči sebi za udobje. Kako mislite Vi?«

»To je vse lepo. A meni bi bilo bolj všeč, če bi lahko dvignil sam zavarovano vsoto čez kakih 20 let, ne pa šele po 45 letih, ko me nikjer več ne bo.«

»Tudi v tem Vam Vzajemna zavarovalnica lahko postreže. Ko sem Vam govoril o zavarovanju za slučaj smrti, sem Vas hotel le opozoriti na temeljno misel zavarovanja, to je na skrb za nepredvidene slučaje. Zavarujem Vas pa lahko tudi le na 20 let. Če prej umrete, izplačamo takoj po Vaši smrti celo zavarovano vsoto. Če boste pa še 20 let živeli, kar Vam iz sreča želim, boste z zavarovano vsoto razpolagali sami. To je tudi najnavadnejši način zavarovanja. — Seveda je premija nekoliko dražja. Za 20.000 Din bi plačevali mesečno po 83 dinarjev. Če boste živeli 20 let, boste sicer skoraj toliko plačali, kolikor boste dobili. A kje imate patent, da boste še 20 let živeli? In čeprav bi, kje imate gotovost, da boste imeli čez 20 let 20.000 Din prihranjenih? Izkušnja kaže, da imajo pri hranilnicah le malo hranilnih knjižic brez dvigov. Tam človek vlaga in dobi tudi obresti, a zato pa ga nihče ne ovira, da ne bi prihranka dvigal.«

»Vse to razumem,« pravi prijatelj Peter, »a moram še vse dobro premisliti. Vsekakor mi je ta drugi način zelo všeč. Če se bom zavaroval, se bom za slučaj smrti oziroma doživljenja 50 let.«

»Oprostite, morda pa poslušate še kaj o tretjem načinu zavarovanja, ki ga ljudje navadno imenujejo zavarovanje za doto. Premija je nekoliko nižja kot pri pravkar opisanem načinu. Zato je pa ni treba plačevati, če bi Vi pred dogovorjenim rokom umrli, a zavarovano vsoto bi Vzajemna vseeno izplačala Vašima sinovoma, kadar bi dogovorjena leta potekla.«

»Hvala, poznam ta način. Če bi imel hčerko, bi se dalo o tem govoriti. Tako imam pa samo dva potegona, ki jima mislim za doto dati predvsem primerno vzgojo in izobrazbo.«

»Prav, to je Vaša stvar. No, ali bova spisala dogovor?«

»Ne tako hitro. Hvaležen sem, da ste mi vse tako izčrpno pojasnili. Le nekaj pomislekov imam glede Vzajemne. Domača je res. A kako naj nudi s svojimi 65 milijoni jamstev ono varnost, kakor na primer velike mednarodne družbe?«

»Gospod, oprostite, ta jamstva so popolnoma zadostna. Ne gre namreč le za višino jamstev, temveč predvsem za to, kdo in kako ta jamstva upravlja.«

Nato se je prijatelj Peter od agenta poslovil, ne da bi mu dal kdo ve kaj upanja. Agent je prihajal še in še, a vsakikrat je odšel otožnejši. Čutil je namreč, da se prijatelj Peter vedno bolj vnema za neko tujo zavarovalnico, ki da mu nudi vse drugačne ugodnosti: kup dodatkov, klavzul, dvojnih izplačil in še to in ono in vse to brezplačno.

Sto tri tisoč

znaša odslej mesečna naklada »Naše moči«. Povišanje dosedanje naklade (100.000) je bilo nujno potrebno, ker se je zvišalo število članov Vzajemne zavarovalnice, pa tudi, ker se oglašja vedno več takih, ki sicer še ne morejo biti člani Vzajemne, a čutijo, da jim naš list nudi za malo denarja ogromno tvarine.

Trgovce, obrtnike, industrijce

ponovno opozarjamo, da je za uspešno inseriranje primeren le list z veliko naklado. Obrnite se glede cen oglasov takoj na upravo »Naše moči« v Ljubljani!

Tudi športnik. Zdravnik: »Ali gojite šport?« — Uradnik: »Seveda. Kako bi mogel moderni človek živeti brez športa?« — Zdravnik: »S kakšnim?« — Uradnik: »Znamke zbiram.«

Barometer. »Očka, barometer je padel.«

»Hm, koliko pa?«

»Samo dva metra, pa se je vseeno razbil.«

Brez dela

Pod gornjim naslovom smo v predidoci številki objavili misli našega stalnega sotrudnika gosp. Puša. Z neke strani pa nas obveščajo, da brezvestni ljudje izrabljajo med poštenim delavstvom ta članek zoper »Našo moč« in proti Vzajemni, češ, da smo proti delavstvu sploh. Kdor je članek gosp. Puša prečital s trezno glavo in pošteno mislijo, je moral pisec le pritrditi. Pisec je z njemu lastno odkritosrčnostjo pokazal na rano, ki prav zavedne delavce same boli. »Naša moč« bo kot glasilo našega ljudstva vsekdar stala na braniku socialnih pravic ter bo to svoje voljo tudi na nedvoumen način dokazala. Prav tako odločno pa se bo tudi borila proti vsakomur, ki bi hotel naša plemenita stremjenja brezvestno izrabljati v svoje temne in slovenski skupnosti škodljive namene. Uredništvo »Naše moči«.

NAŠE STRANKE

so z našim blagom prav zadovoljne. Pravijo, da je poceni in dobro! Naše police so nabito polne bele in rjave kotenine, šifona, oksforda, tiskovine, cefirja, delena, cvrnatega, volnenega poplina in ripsa, svile, rut, srajc, brisač, sukna, hlačvine in še mnogo, mnogo drugega. Prav posebno pa smo se pripravili za birmo.

TUDI VAS

bi radi zadovoljili in Vam dali za malo denarja veliko blaga. Pridite v našo trgovino — odšli boste zadovoljni in še drugič boste prišli. Pričakujemo Vas, da Vas postrežemo:

Jos. Ravnikar, Ljubljana

Pogačarjev trg 3, pri »Školi«.

Priloga se za vsa v elektrotehnično stroko
spadajoča dela in dobave

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

MIHELČIČ IVAN

Ljubljana, Borštnikov trg 1 - tel. 27-04

Izvršujemo vse nove napeljave, preureditve,
dograditve kakor tudi popravila instalacij za luč,
moč, signale, radio i. t. d. — Popravljamo
vse električne aparate, motorje, likalnike i. t. d.
— Dobavljamo za instalacije in popravila
prvovrstni material kakor tudi svetila in žarnice.
Pojasnili v strokovnih zadevah brezplačno. Cene zmerno.
Postrežba točna in solidna. **Zahtevajte reference!**

Naš agent je uvidel, da tu ni pomoči. Prijatelj
Peter ga res celi dve leti ni več srečal.

*

Pa se je raznesel glas, da je imenitna ino-
zemska zavarovalnica padla skupaj kot živiva
stavba. Na tisoče naših ljudi je zatrepalo zaradi
tisočev in desetisočev, ki so jih bili zaupali ino-
zemcem. Med njimi je bil tudi prijatelj Peter. Dve
leti že je točno plačeval premijo in to za zanj
mnogo previsoko vsoto. Pa sreča našega agenta.

»Gospod, zavarovanje bi rad prenesel na Vza-
jemno.«

Naš agent je to stvar že poznal.

»Gospod Peter, s prenosom ne bo nič. Kaj pa
naj prenesemo? Ali morda tiste milijarde, ki so
izginile v židovskih žepih? Pač pa se lahko do-
govoriva za novo zavarovanje pri Vzajemni, za
pošteno, primerno in solidno zavarova-
vanje.«

In tako je prijatelj Peter tudi storil. Seveda
je moral tudi k zdravniku, da ga za zavarovanje
preišče. In smola! Pljuče prijatelja Petra niso bila
več kot pred dvema letoma. Katar ali kaj je pra-
skalo po njih. Peter je bil za zavarovanje — ne-
sposoben. Le še zgolj za slučaj doživetja ga je
Vzajemna zavarovala. In Peter je nekajkrat pre-
mišljeval, kako resnična je slovenska ljudska mo-
drost, da izbirek dobi, kdor preveč izbira.

Kolesarji — nekaj za vas

Na spomlad ožive vse ceste. Avtomobili,
pešci, kolesarji, vozovi — povsod vrvenje in če-
sto tudi drvenje.

Za Holandsko, Belgijo in Monakovim slovi
Slovenija kot dežela, kjer se skoro vsakdo vozi
na kolesu; delavec in uradnik, trgovec in šolar,
kmet in obrtnik, vsak se poslužuje tega ljudske-
ga prometnega sredstva. Zjutraj na delo, zvečer
domov, čez dan po poslih, na izlete in sprehode
— vse hiti in drvi s kolesi.

Kolesarjenje na prometnih cestah ni brez
nevarnosti. Nezgode se pripete dan na dan. Ko-
lesarji kaj lahko povzročijo škodo, ki gre včasih
v težke tisočake. Skratka, kolesarjenje je zlasti
na naših cestah in v naših prometnih razmerah
riziko, tako za zdravje in življenje kolesarja sa-
mega, kot za odškodninske zahteve, ki jih uteg-
nejo nanj staviti tisti, ki jim kolesar povzroči
škodo.

Kolesarji nujno potrebujejo primerne zava-
rovanja; da prevale riziko, ki ga kolesarjenje
vsebuje, na druga, močnejša ramena. Splošnega
življenjskega, nezgodnega in jamstvenega zava-
rovanja vsak kolesar ne zmore, ker je premija
vendarle kolikor toliko visoka. Zato je treba
najti primerno rešitev tega vprašanja, ki bi bila
v tem, da zavarovalnica z zavarovalno pogodbo
za razmeroma nizek znesek nudi zadostno jam-
stvo kolesarjem za primer nezgode in odškod-
ninskih zahtevkov s strani tretjih oseb.

Vzajemna zavarovalnica je iskala in našla
rešitev tega vprašanja. S 1. majem 1937 uvaja
Vzajemna zavarovalnica kot posebno skupino

nezgodnega in jamstvenega zavarovanja — za-
varovanje kolesarjev.

Po načrtu za zavarovanje kolesarjev je za-
ščita, ki jo nudi Vzajemna zavarovalnica, zelo
izdatna in obsega:

1. nezgodno zavarovanje za primer smrti
radi nezgode zavarovanca za Din 10.000.—;
za primer trajne invalidnosti zavarovanca
Din 40.000.—;

2. za jamstveno odgovornost, to je za kritje
škod, ki jih kolesar napravi drugim; za eno po-
škodovano ali usmrčeno osebo Din 30.000.—, za
več istočasno usmrčenih ali poškodovanih
oseb Din 100.000.—; za poškodovanje stvari
drugih (kolo, pes, voziček, izložba itd.) do
Din 10.000.—.

Letna premija za vso to zavarovalno za-
ščito znaša Din 50.— ter se zavarovalna po-
godba običajno sklene za 10-letno dobo.

Pereče vprašanje zavarovanja kolesarjev
more na tako edinstven način rešiti le zavaroval-
nica, ki je tako močna, tako udomačena, tako za-
sidrana v naših ljudeh ter tako uvidevna v vsem
svojem poslovanju, kot je Vzajemna zavaroval-
nica.

Kolesarji, poslužite se izredne ugodnosti, ki
vam jo s tem zavarovanjem nudi Vzajemna za-
varovalnica ter se zavarujte za primer nezgode
in jamstvene odgovornosti takoj, brez vsakega
odlašanja! Vsak dan lahko rodi nesrečo, zato
potrebujete zaščito. Oglasi se pri našem krajev-
nem zastopniku, ali piši naravnost na vodstvo
Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani.

Prijatelj v nesreči

Podpisani zavarovanci Vzajemne zavaroval-
nice v Ljubljani smo v zadnjih tednih znova do-
živeli dokaz, kako ogromnega pomena je domača
zavarovalnica za naše gospodarstvo. Saj le res do-
mače podjetje razume našega človeka in mu je
v stiski v resnično oporo. Pogoreli smo in mnogim
izmed nas je požar uničil zaklade, ki jih ne bo
mogoče tako kmalu z novimi nadomestiti. Da pa
smo strašne udarce vendarle lahko prenesli, gre
zahvala Vzajemni zavarovalnici, ki je naše škode
vedno hitro in z vsem razumevanjem ocenila in
nam s hitrim plačilom odškodnine pomagala. Hval-
ležni smo ji in nikdar ne bomo nehali priporočati
njenege zares poštenega in koristnega dela.

Ivan Ogrin, Laverca 8 (22. februarja 1937);
Oniž Janez in Veronika, Pretrež 5 pri Slov. Bi-
strici (25. februarja 1937); Uršič Anton in Jožeta,
Dolenja vas 13, p. Sv. Pavel pri Preboldu (30. de-
cembra 1936); Lesar Alojzij, Kot pri Ribnici na
Dolenjskem (1. decembra 1936); Zgone Franc,
Selo 32, Rob (12. januarja 1937); Dolničar Avgust,
Blatna Brezovica pri Vrhniki (1. februarja 1937);
Jager Franciška, Jazbine 26, p. Dramlje (4. ja-
nuarja 1937); Juratovič Marko, Dražiči 71 pri Met-
liki (18. januarja 1937); Kimovec Janez, Utik 15,
Vodice pri Ljubljani (1. februarja 1937); Jerman
Alojzij, Artiče pri Boštanju (12. januarja 1937);
Turk Franc, Klake 10 pri Pilštanju; Zorko Martin
in Perpetua, Gorjane 17 pri Koprivnici (11. ja-
nuarja 1937); Novak Ignac in Marija, Dolenja vas
10, p. Sv. Pavel pri Preboldu (10. januarja 1937);
Tomazič Ivan in Marija, Gladomes 40, Prihova pri
Slov. Konjicah (4. januarja 1937); Cerar Fortunat,
Šmarca 27 pri Kamniku (20. novembra 1936); Je-
zernik Rafael, Gor. Ponikve 4, p. Zalec (21. no-
vembra 1936); Mežnar Neža, Radeče 131 (26. de-
cembra 1936); Rihar Ivan, Gaberje-Dvor pri Do-
brovi (10. novembra 1936); Ložar Marija, Zalog 3
pri Ljubljani (10. januarja 1937); Rigler Jožef,
Radovica 73 pri Metliki (20. septembra 1936);
Jenko Martin, Pšata 7 pri Cerkljah (22. decembra
1936); Krašovec Terezija, Bušinja vas 27 pri Su-
horju; Ježek Franc, Tacen 16, p. St. Vid nad Ljub-
ljano (11. januarja 1937); Butolen Matevž in Ana,
Ravne 19 pri Zetalah (7. januarja 1937); Sušteršič
Franc, Tacen 64, p. St. Vid nad Ljubljano (10. ja-
nuarja 1937); Jug Ivan in Marija, Gostinca 3 pri
Podčetrtku (1. januarja 1937); Forjan Ivan, Ba-
novci 57, p. Križevci pri Ljutomeru (26. novem-
bra 1936); Pukšič Franc in Jera, Cogetinci 1, p.
Sv. Anton v Slov. goricah (18. novembra 1936);
Kozie Viljem, Peskovci 34, p. Križevci v Prek-
murju (17. decembra 1936); Zanič Jožef, Varoš 21
pri Makolah (10. decembra 1936); Slekovec Matej,
Muršak 52, p. Križevci pri Ljutomeru (18. no-
vembra 1936); Valher Alojz in Terezija, Veliki
Boš 17, p. Selnica ob Dravi (2. januarja 1937);
Vidrih Alojz, Kal, Trebnje (17. novembra 1936);
Vreček Janez, Srednja vas 5, p. Šenčur pri Kranju.
Dolničar Avgust, Blatna Brezovica pri Vrhniki 37
(1. februarja 1937); Dolenšek Jera, Stara Bučka
pri Mokronogu (5. februarja 1937); Japelj Janez,
Sabačevo 16 (13. novembra 1936); Zupančič Jože,
Polica 37 pri Višnji gori (29. decembra 1936);
Zalar Anton, Tomišelj 2, p. Ig pri Ljubljani
(3. marca 1937); Zdešar Janez, Zaklanec 8, p. Hor-
jul (10. februarja 1937); Majerič Franc in Kata-
rina, Vrholje 4, p. Prihova (27. januarja 1937);
Šilec Vinko in Franciška, Selce 103, p. Sv. Lenart
v Slov. goricah (5. marca 1937); Kolar Jože in
Magdalena, Radenski vrh 44, p. Slatina Radenci
(19. marca 1937); Tajnikar Ivan, Goldemes 19,
p. Slov. Bistrica (28. marca 1937); Sevshek Franc,
Kacinek 4, p. Slov. Konjice (2. marca 1937); Ko-
lene Vinko, Ločica 12, p. Polzela (19. marca 1937);
Verboshek Jakob in Karolina, Laška vas 7 (19. fe-
bruarja 1937); Irgolič Frie, Sodinci 3, p. Velika
Nedelja (vlom).

Zobni atelje

BOŽENA KUMP

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1

Poznanstvo od mladih nog. Jaka: »Ali je res,
da si tožil Martina, ker ti je rekel, da si osel?«
— Miha: »Da, res je.« — Jaka: »Čudim se. Jaz
sem ti že nešteto krat rekel osel, a me nisi nikdar
šel tožit.« — Miha: »To je kaj drugega. Ti me
poznaš že od mladih nog.«

**Klobuke, srajce, kravate, robce,
nogavice, rokavice, naramnice itd.**

kupite najugodnejše pri tvrdki

JERNEJ LOŽAR

modna trgovina za gospode

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

Pri zdravniku. Zdravnik: »Ali ponoči dobro
spite?« — Bolnik: »Sploh ne.« — Zdravnik: »Hm,
to je slabo. Pa zakaj, mislite, da ne spite?« —
Bolnik: »Gospod doktor, jaz sem nočni čuvaj.«

Jožko Jurat: Kraj umira

(Vezano 40 Din, broširano 26 Din, za naročnike
Krekove knjižnice vez. 26 Din, broš. 16 Din.)

Delavska založba r. z. z. o. z. v Ljubljani (v pa-
lači Delavske zbornice), si je nadela hvalovredno
nalogo, da razširja med delavstvom, ki je običajno
najlažje sprejemljivo za manjvredno, tako imeno-
vano »lahko« čtivo, dobro, kakovostno neoporečno
knjigo. Z ustanovitvijo »Krekove knjižnice« se ji to
gotovo tudi posreči. Saj je izdala v njej že nekaj
knjig, ki uživajo svetovni sloves. S knjigo »Kraj
umira« je tvegala poskus, da izda povest, ki jo je
spisal delavec. O Juratu kot spretnem delavcu na
gledališkem odru smo že nekajkrat slišali. »Kraj
umira« je njegovo obširnejše delo, posvečeno tra-
gični usodi kraja Prevalje. Povesti daje vrednost
resničen krajevni in socialni milje, seveda se pa še
ne da primerjati z deli, katerih vsebinska in obli-
kovna vrednost je očitna. Zdi se, da pisatelj še ni
mogel prodreti v globine notranjih doživetij svojih
ljudi in da tudi njegov odnos do socialne proble-
matike časa ni povsem jasen. Zato je treba čitati
njegovo povest tako, kot je napisana, in ne iskati
nečesa »zadaj«. — Delavska založba naj bi pa z
doseganje poti ne stopila, temveč naj bi tudi poslej
nudila svojim prijateljem čtivo, ki bo daleč od one-
ga, kar godi le pokvarjenecem.

Jubilej odličnega našega zastopnika

V Hočah pri Mariboru je slavil v nedeljo 14. marca svoj 80. rojstni dan g. Josip Gselman, dolgoletni naš tamošnji poverjenik. Gosp. Gselman je bil rojen dne 28. februarja 1857 v Bohovi pri Hočah. Izučil se je mizarske obrti ter je poleg tega izvrševal tudi še gostilničarski posel v dobro znani gostilni tik kolodvora v Hočah. Gospod Josip Gselman je takoj, ko se je ustanovila naša Vzajemna zavarovalnica, opustil dotedanje zastopstvo banke »Slavije« ter je prevzel zastopstvo naše slovenske zavarovalnice. Vrgel se je na delo z vso vmeno in je tekom let pridobil za naš zavod večino domačinov in sosedov. Gospod Gselman je deloval kot naš poverjenik skrajno pošteno in solidno. Ako je videl, da je hotel kdo previsoko zavarovati svoja poslopja in premičnine, ni gledal na trenutni svoj zaslužek, ampak je opozoril zavarovance, da nima smisla pretirano visoko zavarovati, ker sme zavarovalnica plačati pač samo dejansko vrednost. Jubilar je povsod, kamor je prišel, skrbel za ugled našega zavoda in je tako dosegel lepe uspehe. Vzajemna zavarovalnica v svojem kakor tudi v imenu svojih zastopnikov gospodu Gselmanu k njegovemu življenjskemu jubileju najiskreneje čestita!

Gospod Gselman pa ni deloval samo kot vnet poverjenik našega zavoda, ampak je celo svoje življenje bil delaven in pošten v vsakem oziru. Ravno pred 40 leti je ustanovil skupno s tedanjim hočkim kaplanom Davorinom Roškarjem katoliško in prosvetno društvo v Hočah, pri katerem je deloval do pozne starosti. Pri njem so se vršila pre-

davanja in razne druge prireditve, on je žrtvoval čas in denar, da je društvo procvitalo. Gospod Gselman je bil tudi vedno zaveden narodnjak in je v dobi pred vojno vodil v teh krajih narodno borbo proti nemčurstvu. Zaradi njegovega narodnega udejstvovanja je bil leta 1914 preganjan in odgnan v graške ječe v zapor. Kot gostilničar je g. Gselman bil bela vrana. V svoji gostilni ni pustil čezmerna pijančevanja in je tudi zabranil vsako klafanje in preklinjanje.

Reči moramo, da je g. Gselman vzor moža, kakršnih malo srečamo v naših krajih. Zalobog ga je teža let telesno tako zrušila, da je moral odložiti poverjenišvo našega zavoda ter opustiti tudi vsako drugo delovanje. Sedaj živi tiho in mirno na svojem prijetnem domu v Hočah.

Domačini so ga v nedeljo, dne 14. marca, izredno počastili. Prosvetno društvo ga je imenovalo za častnega člana ob priliki svoje 40 letnice ter mu je na slavnostnem zborovanju izročilo lepo izdelano častno diplomu. Njegov prijatelj, mariborski podžupan g. Žebot, je slavljence v slavnostnem govoru opisal kot človeka, ki je bil celo življenje priden kakor mravlja, skrajno pošten in neomažno zvest slovenskim in krščanskim vzorom.

Slavnosti se je udeležil tudi sreški načelnik g. dr. Janko Šiška, ki je jubilaru iskreno čestital. Pevski zbor Prosvetnega društva je pod vodstvom pevovodje g. Furlana zapel več narodnih pesmi in vsi navzoči odličniki in udeleženci slavnosti so gospodu Gselmanu prijazljivo čestitali.

„Največ sveta otrokom sliši Slave“

Ta verz iz Prešernovega »Krstu pri Savici« je lahko čital, kdor je marčevo zlogovnico pravilno rešil. Kljub nakanam tiskarskega škralta je dospelo izredno veliko število pravih rešitev. Izžrebani so bili sledeči:

Bergant Anica, učit. abit., Semič.
Hudolin Francka, pos. hči, Purkarče št. 2, Rob na Dolenjskem.
Rozman Jožef, učenec 6. razr., Mirna peč št. 9 na Dolenjskem.
Dover Jože, dijak III. drž. real. gimn., Ljubljana, Tyrševa cesta 47.
Levstik Marija, učenka 3. razr. viš. nar. šole, Nemška vas št. 44, p. Ribnica na Dolenjskem.
Železnik Jakob, upokojenec, Ljubljana, Rožna dolina, Cesta V. št. 24.
Klun Julijana, učenka 3. razr. viš. nar. šole, Nemška vas 4, p. Ribnica na Dolenjskem.
Pance Ivan, posestnik, Ljubljana, Vič št. 107.
Pogorelec Julijana, učenka 6. razreda osnovne šole v Ribnici na Dolenjskem.
Bačar Jakob, čevljarski pomočnik, Ljubljana, Zalokarjeva ulica št. 6.

Večina dobitkov je to pot šla na Dolenjsko. So pa tam doli res tudi najpridnejši reševalci. — Knjige dobijo vsi naštetih tekom meseca aprila po pošti.

Ne vemo ne ure ne dneva...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala cele zavarovalne vsote ob smrti sledečih članov in članic:

Čepe Karel, Studenci pri Mariboru, Slomškova ulica 9.
Oman Jožefa, Sp. Gasteraj 24.
Brunčič Marija, Maribor, Dajnkova 8.
Marš Fabijan, Šmarje pri Jelšah 20.
Lamovec Matija, Črni vrh nad Polhovim gradcem 72.
Stramec Alojzija, Marenberg 48.
Sevčnikar Ana, Lokovica, p. Šoštanj.
Kopač Helena, Luže 2, p. Senčur pri Kranju.
Bohine Franc, Javornik 14.
Pintar Janez, Hrastje 13, p. Kranj.
Zlebir Franc, Dvorje 14, p. Cerklje pri Kranju.
Langerhole Marija, Škofja Loka, Spodnji trg 30.
Veras Marija, Maribor, Ruška c. 3.
Eržen Marija, Ljubljana, Gosposka ul. 8/III.
Dolinšek Janez, Polšnik 1.
Tramšek Ana, Grliče 4, p. Podplat.
Bizjak Franc, Skorno 8, p. Šmartno ob Paki.
Batistič Katarina, Kranj, Kosovska 16.
Sajovic Mana, Praprotna polica 23, p. Cerklje.
Hrovat Marija, Prožinska vas 80, p. Štore.
Jakop Franc, Savlje 56, p. Ježica pri Ljubljani.
Juvan Jože, Sp. Polšnik 10, itd.
Logonder Jožef, Moškrič 1, p. Škofja Loka, je bil brezplačno zavarovan, ker sta zavarovana njegov oče in mati.

V marcu 1937 se je prijavilo v »Karitas« 605 novih zavarovancev.

»Karitas«.

Ljudožrečev okus. Divjak misijonarju: »Ti lahko učiš, da je človeka pojesti grdo in grešno. Ne moreš pa trditi, da ni dobro, ker bi se potem zlagal.«

*

Pridiga o grehu. Mlad kaplan vpraša župljanko: »No, kako vam je v nedeljo ugajala moja pridiga o grehu?« — Ona: »Izvrstno! Res, dokler niste vi prišli k nam, sploh nismo vedeli, kaj je greh.«

„TIZIAN“

TRGOVINA S STARINAMI

Kupuje vsakovrstne starinske predmete, kot:

slike, umetnine, pohištvo, lestence, paramente, stare svetilnike in druge predmete starinske vrednosti.

Kdo vodi naše zavarovalnice?

V nadaljevanju objav osebnosti, ki vodijo v naši državi poslujoče zavarovalnice, naj sledi druga domača zavarovalnica

„CROATIA“

(izgovori: Kroacija), zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Predsednik:

Janko Holjac, prof. arh. v Zagrebu.

Podpredsednik:

msgr. dr. Lovro Radičević, opat in stolni kanonik v Zagrebu.

Člani načelstva:

Rudolf Erber, bivši zagrebški župan, upravni svetnik Društva bančnih in zavarovalnih zavodov, borzni svetnik itd.,

Mihovil Nikolić, vseučiliški docent v Zagrebu, svetnik trgovske zbornice, ravnatelj »Croatie«, član ravnateljstva »Nade«, splošne zavarovalne d. d. v Sarajevu, upravni svetnik Prve hrvatske štedionice itd.,

dr. Branko Pliverić, generalni ravnatelj Prve hrvatske štedionice v Zagrebu, predsednik upravnih svetov odnosno član upravnih svetov pri zelo številnih podjetjih v Zagrebu, Beogradu, v Brodu n. S., Požegi, Paraćinu in na Sušaku,

Fran Kukuljević-Sakcinski, bivši veliki župan v Zagrebu,

Josip pl. Sallopek, kr. dvorni lekarnar v Zagrebu, predsednik lekarnarske zbornice itd.,

dr. Ivan Spevec, odvetnik v Zagrebu.

(Opomba: Podatke posnemamo po gospodarskem letopisu »Compass« za leto 1937.)

Dr. Alojzij Kuhar, Ljubljana:

Srednje in male države na „novih poteh“

Ko je tik pred božičnimi prazniki Jugoslavija podpisala pakt o večnem prijateljstvu z Bolgarijo, so se prvič slišale s pritajeno kritiko pomešane besede, da je naša država krenila na »nova pota« na polju zunanje politike. Ko je sedaj tik pred veliko nočjo podpisala nevtralnno pogodbo z Italijo, so se te kritike še okrepile in je v gotovem tisku zazvenel ožitek, da je naša država obrnila hrbet svojim starim prijateljstvom, razrahljala državne veze, ki jim je do sedaj pripadala in šla iskati novih sodelavcev v mednarodni politiki. Ob priliki sestanka držav Male zveze v Belgradu pa se je to gostolenje še bolj razbohotilo in preroki so napovedovali popoln »prelom« zunanje političnih tokov v srednji in južnovzhodni Evropi. Akoravno se nam zdijo te ocenitve našega osvežujočega zunanje političnega delovanja, ki je uspelo, da dvigne ugled naše države po vsej Evropi in Jugoslaviji vrne njeno naravno vlogo, da vodi tako na Balkanu kakor v srednji Evropi, plitve, ker neosnovane, je

vendar treba odgovoriti na vprašanje, ki se nam vsiljuje, če je res v srednjeevropski in balkanski politiki nastopila »nova doba«, ki pomeni »prelom s staro dobo«, ki je trajala od pariških mirovnih pogodb dalje pa do najnovejšega časa, ki je pri nas tako tesno povezan z imenom dr. Stojadinovića.

Ali je res kaj »novoga«, in kaj je tisto »novo«, ki vzbuja evropsko pozornost?

Če na to vprašanje odgovarjamo, ne smemo pozabiti, da so se podobni očitki slišali že mnogo prej v zvezi z drugimi državami. Tako so govorili o Poljski, da je krenila na nova pota, ko je l. 1933 z Nemčijo podpisala znamenito desetletno premirje. Tako so govorili tudi o Belgiji, ko je lanskega leta na senzacionalen način proglasila svojo željo po nevtralnosti brez vsake zveze s komurkoli. Ali ni v »prelomih«, kot jih kažeta poljski in belgijski zgled, nekaj sličnega s »prelomom«, ki označuje novo zunanjo politiko naše domovine? Če

Nagradna zlogovnica za maj 1937

a — ci — ci — ci — cki — de — den — dol
— du — e — e — e — e — ga — gi — i — i —
is — ja — ja — ja — ja — ja — ja — ja — jet
— ji — jud — ko — kra — kra — lam — li — li
— lin — lov — lu — lu — ma — man — mi —
na — ne — ne — ni — ni — ni — noš — o —
or — pin — re — re — ro — ru — sa — sar —
si — sov — sta — stra — šal — še — ši — špa
— ta — ta — tro — u — u — vo — vo — vo —
zit — za

Iz gornjih 75 zlogov vestavite besede sledečega pomena: 1. Črnomorsko pristanišče. — 2. Ruska poljska zbornica v carski dobi. — 3. Nasilen prevrat. — 4. Razstrelilna snov. — 5. Država, v kateri divja državljanska vojna. — 6. Izbranci. — 7. Nasprotje bojazljivosti. — 8. Malik. — 9. Naslov sovjetskega ministra. — 10. Vodja sovjetske države. — 11. Sovjetski maršal. — 12. Prirodni razvoj. — 13. Iznani boljševiški prvak. — 14. Kozaki poveljnik. — 15. Nekaj, kar je pri boljševikih preganjano. — 16. Angleški zunanji minister. — 17. Sloviti ruski pevec-basist. — 18. Predsednik turške vlade. — 19. Največja slovanska država. — 20. Sovjetska republika, v kateri živi slovanski narod brez svobode. — 21. Temeljna edinica boljševiške organizacije. — 22. Mohamedanska vera. — 23. Sin naroda, ki se v boljševiki Rusiji posebno uveljavlja. — 24. Nekaj, kar je za uspeh v politiki važno.

Ako dobite prave besede in jih zapišete drugo pod drugo, vam bodo prve črke povedale molitvico, ki jo dan za dnem ponavljajo stotine milijonov vernikov.

Važno opozorilo. Rešitve pošljite tako, da bodo najkasneje 31. maja 1937 pri uredništvu. — Rešitve pošiljajte na naslov: Uredništvo »Naše moč«, Ljubljana, Palača Vzemne zavarovalnice. — Ako pošljete rešitve od dveh mesecev skupaj, pišite vsako rešitev na poseben papir in na vsakem papirju točno označite ime, priimek, poklic, kraj, zadnja pošta ter vaš točen rojstni datum. — Vse rešitve, ki ne bodo tako opremljene, bodo romale v koš. Zrebanje se namreč vrši za vsako nalogo posebej. Ako je več različnih rešitev na enem papirju, more pri zrebanju priti v poštev le ena rešitev. — Rešitve lahko pošiljate tudi v skupni kuverti, ako vas je več, ki ste blizu skupaj. Le na to pazite, da bo pošiljka zadostno frankirana. Pošiljke, ki ne bodo imele dovolj poštne znamke, bodo romale v koš, ker moramo zanje plačevati kazensko poštnino.

Knjižice

Pod tem naslovom tiska Salezijanska tiskarna na Rakovniku pri Ljubljani drobne zvezčice z vse-skozi perečo in važno vsebino. V doslej izšlih 80 zvezkih obravnava ta zbornica za duhovno pobudo in prosveto najrazličnejša vprašanja s področja verskih nauk in verskega življenja, pa tudi s področja splošne prosvete. Navajamo le nekatere: »Lazni preroki« razkrivajo zmote krivoverskih adventistov; »Boj proti Bogu« opisuje boljševiško borbo proti veri; »Daritev nove zaveze« razlaga bistvo sv. daritve; »Novo poganstvo« se obrača proti oboževanju denarja, telesa, skupnosti (države, rase, nacije) in stroja; »Sveta maša« nas uvaja v skrivnosti posameznih delov sv. daritve; »Mlada akeija« hoče vzbuditi v katoličanih več borbenosti; »Rdeči rudar« popisuje zablode in spreobrnitev slovenske rudarske družine v tujini; »Rdeče goljufije« (2 zvezka) prinašajo kritiko komunizma; »Božične legende« prinašajo tri ljubke legende o prazniku božjega rojstva; »Da bomo vsi eno« poziva k edinosti med katoličani; »Boljševiška protiverska načela« se obračajo proti komunističnemu brezboštvo, kakor sta ga l. 1919 skušala utemeljiti N. Buharin in E. Preobraženski v »ABC komunizma«; »Dela pričajo...« so posvečena dokazom o bivanju Boga; »Med volkov« riše črtice iz življenja človekoljuba patra Lina; »Očitki« — Odgovori — so moderna obramba vere.

»Knjižice« so pisane preprosto, a z znanstveno temeljitostjo. Slog je dosledno jedrnat, borben, zlasti razpoloženju sodobne mladine primeren. — »Knjižice« toplo priporočamo kot sodobno, vseskozi zanimivo čtivo. Cena je smešno nizka — komaj en dinar kos. Naročajo se pri upravi »Knjižice«, Ljubljana-Rakovnik

hočemo biti nepristranski, moramo reči, da je tako. Pri vseh treh opazujemo stremjenje, da se oprostijo vseh zvez, ki bi imele značaj varuštva ali ki bi jih lahko zamotale v vojne zapletljive drugod, kot pa na svojih lastnih mejah, in za druge koristi, kot za obrambo svoje lastne neodvisnosti in varnosti svojih ozemelj. Pri vseh treh najdemo podčrtano stremjenje po miru, nekaj »beg iz nevarnih con«, pri vseh treh tudi isti vzročni izvor za iskanje novih smeri. Kakšen je ta vzrok in kateri so cilji »novih potov«?

Največja skrb vseh držav, ki so s pomočjo zmage zavezniškega orožja prišle do svoje svobode — in semkaj spadajo vse srednjeevropske države, Poljska, Romunija, baltske države in v gotovi meri tudi Belgija, je bila, kako obvarovati drago plačano svobodo in neodvisnost za vso bodočnost. Na svojo lastno odporno silo, ki je bila v prvih povojnih letih še slabotna, se niso smele zanašati. Zato so svojo usodo navezale na tisto evropsko velesilo, ki jim je po svojem narodnem geniju najbližja, ki se je za njihovo osvoboditev najbolj zavzemala in zanjo tudi največ žrtev doprinesla in je poleg tega bila tudi najmočnejša in vodilna velesila v Evropi. To je bila Francija. Vse male in srednje države so se z velikim zaupanjem zbirale okrog Francije in so z njo sklepale dolgo vrsto paktov in pogodb, s katerimi so svojo usodo navezale na usodo Francije. Drugo zavetišče so male in srednje države našle pri Zvezi narodov, ki je bila zamišljena kot zaščitnica neodvisnosti vseh držav ter braniteljica svobode vseh onih, ki bi padle v nevarnost, da jih močnejši sosedji poteptajo. Vsa tajnost zunanje politike malih in srednjih držav je torej obstajala v neomejenem zaupanju v moč Francije in v avtoriteto Zveze narodov.

Toda cela vrsta večjih zunanjepolitičnih dogodkov je dokazala, da Zveza narodov le ni tako vsemočnega zaščitnica malih, saj je navzlic njej izkravela Abesinija v neenakem boju, ne da bi se bila Zveza narodov zanjo dejansko zmenila. To dejstvo je malim državam dalo misliti. Kaj, če bi se kaj podobnega pripetilo njim, so si dejale, in bi ne-

kega dne stale ob razvalinah svoje svobode, ker so preveč zaupale v moč, ki je dejansko nikjer ni. Cela vrsta drugih dogodkov je pokazala, da Francija tudi ni več tista, vso Evropo obvladujoča velesila, pred katero bi se drzen nasprotnik moral ustaviti v svojih pohodih. Nemčija na primer je lahko mirno kršila pogodbo za pogodbo, storila je dejansko vse, kar je hotela, in se končno oborožila tako, da danes meri svojo moč z močjo Francije, ki zoper vse kršitve dane besede ni ukrenila ničesar. Tudi to je malim in srednjim državam dalo misliti. Kaj, če bi se njim kaj podobnega pripetilo, so si dejale, pa bi stale osamljene pred nasprotnikom, ki mu niso kos.

Iz teh ugotovitev se je rodilo spoznanje, da je treba neodvisnost in varnost, ki sta prvenstveni dolžnosti, ki si jih morajo male države zavarovati, osloniti na druga, bolj sigurna jamstva. Prvo jamstvo je krepka in dosledna mirovna politika, ki se izraža v želji, da čimbolj razširimo vrsto svojih prijateljev in skrečimo ali celotno odpravimo vrsto nasprotnikov. Drugo jamstvo je, da se skrbno potegnemo nazaj iz slikov, ki nas bi nehoti potegnili v vojno. Tretje jamstvo je organizacija lastne odporne sile in oborožene moči. Četrta pa je, da lojalno priznamo spremembo razporeditev velesil v Evropi, kjer danes — morda začasno, morda za daljšo dobo — vodita dve dinamični velesili, ki jih v razdobju od leta 1919 do 1933 ni bilo v ospredju, in da skušamo doseči, da nam vsaj niso nasprotni, če že naše neodvisnosti nočejo braniti ali zanjo jamčiti.

Dejansko torej niso male in srednje države spremenile svoje politike, marveč se je spremenil politični zemljevid evropskih velesil. Naša zunanja politika — če rečem naša, mislim na Poljsko, na Belgijo, na Baltik, na Srednjo Evropo in na Balkan — je ostala nespremenjena, ker je posvečena še vedno samo isti želji, da si zavarujemo svojo narodnostno in državno svobodo. Razlika med včeraj in danes je samo ta, da so včerajšnja jamstva brez naše krivde postala nezadostna in smo se prilagodili položaju, ki ga nismo mi ustvarili, a moramo z njim računati.

Naša narodna sramota

Bilo je leta 1916. V trdi temi sem vodil svojo četo proti bojni liniji po razrvani južnotirolski cesti. Ustavili smo se za hip pred neko orožniško postajo, da bi popražali glede oddaljenosti nekega kraja. Stojim na cesti in pokličem pred hišo orožniškega stražmojstra. Mož je menda sladko spal in ni vedel, da smo zunaj vojaki. Vprašal je robato po nemško, kaj da kdo hoče, ob koncu pa pristavil pristnega kranjskega »hudiča«. In takoj je cela četa vedela, da je gosp. stražmojster Slovenec. Ker sem imel v četi skoro same Nemce in Čeha, me je bilo sram, v dno duše sram. In še mnogokrat v življenju sem moral slišati, da nas Slovence poznajo tudi po tem, kako znamo preklinjati.

Toda da bi ostalo samo pri slovenskem »hudiču«. Ne. V vse mogoče jezike si gre slovenski preklinjevalec izposojati izraze, ob katerih bi, če bi jih prevedli v slovenščino, sam preklinjevalec moral zardeti, če mu ni duša že do skrajnih globin umazana in pokvarjena. Pri tem je posebno zanimivo, da oni, ki hočejo biti vedno prvi narodnjaki in ki so posebno bojeviti, kadar je govora o naši zapadni državni sosedbi, dosledno rabijo najostudnejše italijanske kletvice. Pa to ne morda samo v pijanosti, temveč ob vsaki priliki, kadar hočejo pokazati svojo korajžjo. Pravtako so se naši preklinjevalci bogato založili s kletvicami naših južnih bratov, ki za italijanskimi nič ne zaostajajo, če jih po ostudnosti celo ne presegaajo.

Pa ne preklinja morda le preprost človek, ki sredi trdega dela in v borbi za vsakdanji kruh včasih res lahko izgubi smisel za lepoto in duševno plemenitost. Ne. V krogih, ki se štejejo med izobražence, celo med vseučiliščniki, ki naj bi bili kvas naše narodne bodočnosti, slišiš prav iste ostudnosti, ki bi jih sicer človek mogel pripisati le čisto navadni duševni propalici.

Najstrašnejše pa je, da se grda razvada oprijemlje vedno bolj celo naše mladine, da, celo one v prav neznani starosti. Po mestih in trgih, nič manj pa po vaseh mora človek slišati v otroškem prepirlu izraze, ki dajo človeku misliti. Kaj bo iz te mladine!

Pozivamo vse naše čitatelje, da se postavijo v bran tej narodni sramoti, ki si jo delamo s preklinjanjem, zlasti še z nenarodnim preklinjanjem. Pozivamo starše, da budno pazijo, kako se njih

deca izraža, pa da tudi pazijo, kako se sami pred dečo izražajo. Dobro se spominjam svojega rajnega očeta. Bil sem še mlad pastirček. Odvezoval sem v hlevu govedo, da bi gnal na pašo. Pa se mi je tele nekaj upiralo in nahnulil sem ga s »preklen-skim teletom«. Oče so stali pred hlevom in to slišali. Nič niso rekli, gajžlo so vzeli in padalo je brez usmiljenja po meni. Vedel sem, da sem zaslužil. A zvečer po večerni molitvi so me še takole pončili: »Preklinjanje je greh. A ne samo greh pred Bogom, temveč tudi proti nam Slovencem. Nemci in nemškutarji ne smejo videti v nas manj-vrednega naroda. Če bomo pa preklinjali kot fakini, bodo v svoji nadutosti lahko vsak čas kazali na nas kot ljudi, ki jih je treba čimprej ponemčiti in tako naučiti nemškega obnašanja.« Živel smo namreč na narodni meji in moj oče so kljub svoji preprostosti vedeli, da nas preklinjanje pred tuji ponizuje. — Trideset let je od takrat, a nikdar nisem očetovih besed pozabil. In če čujem preklinjevalca, se mi zasmili, ker menim, da ni imel tako dobrega in pametnega očeta.

Morda bi bila tudi dandanes gajžla za večino preklinjevalcev najboljše zdravilo. Čeprav pravijo, da je bič nemoderno vzgojno sredstvo, a še manj moderno in naše kulture vredno je preklinjanje.

Naša zemlja slove kot tujskoprometna dežela. Poznavalec pravijo, da še nobeno leto ni bilo pri nas toliko letoviščarjev najrazličnejših narodnosti, kot jih lahko letos pričakujemo. Že samo zaradi njih izbrišimo sramoto, ki nam jo dela por-kamadonanje in podobno ogabno govorjenje. Du-hovščina in učiteljstvo, prosvetne in mladinske organizacije! Kaj ste za ozdravljenje te grdobije doslej storili?

Če kaj v oči pade. »Prejšnji teden je moji ženi padel droban kamenček v oko. Moral sem jo peljati k zdravniku, da ji ga je spravil iz očesa. In to me je stalo 100 dinarjev.«

»To ni tako hudo. Moji ženi je prejšnji teden padla v oko srebrna lisica v Rotovi izložbi. In to me je stalo 4000 dinarjev.«

PRODAM

ali v najem oddam **hišo**, primerno za obrt, 5 minut od kolodvora. Lesce 80.

Knjige, knjige...

Kot nagrade za pravilno rešitev februarске nagradne zlogovnice smo razdelili sledeče knjige:

France Prešeren: Zbrano delo.
Waal: Valerija.
Weiser: Luč z gora.
L'Ermite: Kako sem ubila svojega otroka.
Conan Doyle: Izgubljeni svet.
Savinšek: Izpod Golice.
Keller: Cvet naše vasi.
Finžgar: Iz modernega sveta.
I. Cankar: Moje življenje.
Michaelis Karin: Bibi.

Vse knjige so krasno vezane. Upamo, da so jih vsi nagrajenci v redu prejeli. Nekateri so nam sporočili celo svojo zahvalo.

Jernejček in makaroni. Že 10 letni Jernejček je zelo sovražil makarone kot jed. Ko jih je nekega dne njegova mamica zopet za kosilo skuhala, je kar divjal od togote. V svoji jezi se je izrazil: »Že zopet ti makaroni; ko bi jaz vedel, kje rastejo drevesa, ki makarone rodijo, bi vzel sekuro, pa bi vse posekal!«

M R.:

Pesem polja

(Nadaljevanje.)

»Ali ste me prišli gledat? Le pogledajte me, Mirko in vedite, da je to vaše delo!«
»Ančka, ne reci mi tega. Ančka, jaz res nisem kriv. Ljubim te, Ančka, da te bolj ne morem.«
»Ljubite me, a vendar ste mi uničili življenje.«

Mirkotu so ee šibila kolena, zgrudil se je na kolena k peči. Dolgo je jokal, nazadnje se je dvignil in prijel deklico za roko.

»Ančka, odpusti mi!«

»Priznaj, Mirko, da si ti zločinec. Priznaj, nihče ne bo čul nikdar iz mojih ust, v grob poneseš se seboj.«

Mirko se je boril sam s seboj, a pogled na izžirano Ančko mu je vzel vso duševno silo. Tiho je priznal zločin.

»Res je bilo, Ančka, iz ljubezni do tebe sem to storil. Ti me nisi marala, zdaj mi vsaj odpusti.«

»Odpušam ti.«

»Ti boš umrla, Ančka, tudi jaz ne bom mogel živeti.«

»Pojdi, Mirko, skesaj se, popravi krivico.«

»Ne morem, pretežko je.«

»Molila bom zate, Mirko.«

»Moli, Ančka. Pa zbogom, če se več ne vidiva.«

»Zbogom.«

Podal ji je roko in zopet so ga obile solze. Hitro je odšel ven, bolečina v srcu je bila prehud.

Življenje odslej ni imelo zanj nobene vrednosti več; kakor v hudih sanjah je taval okrog.

16.

Od juga je potegnil topel veter. Sneg se je talil, vode so narastle, travniki in njive so prostje zadihale. Dan je postajal daljši, trava je zelenela, po prisočnih rebrih so že začele cveteti vetrnice. Trobentice so trobile in zvončki so pozvanjali ter pozdravljali vilo Vesno, ki je zopet obiskala svet. Po nebu so se podili mehki, rožnati oblaki in se nagajivo prekopicavali. Triglav in Stol sta bila še odeta v snežne plašče, z Jelovice pa je sneg že docela izginil. Mlin je glasneje ropotal, zdelo se je, da še voda lepše šumi. Leske so bile polne rumenih mačic. Mehki pomladni vetrič jih je božal in otrsela z njih žolti cvetni prah.

Pomlad! Vonj sveže, razorane njive, božanje toplega vetriča, dim, ki se dviga z njiv in travnikov, koder kurijo trebež. Pokanje z bičem, prebujajoče se zelenje, fantovska pesem na vasi, to je pomlad. Srca so tedaj mehka, ljudje čudno plahi. Dekleta molče stopajo po razorih in polagajo krompir v zemljo, da zraste in obrodi sad. Kmet se tedaj obrača k nebu in prosi Boga, naj ne pusti, da bi zastoj gnolj polje s svojim znojem. Upanje je tedaj v srcu tako veliko, da ga ne more potreti nobena reč.

Veliki teden je. Veliki teden v naravi in v srcih. Ljudje hite k božjemu grobu, molijo, vzdihujejo. Veliki petek leži nekako žalostno, moreče na dušah ljudi. Zvonovi pri svetem Primožu molče,

Ne delajte si nepotrebnih stroškov!

Kaj brž je poteklo leto in spet ste pozvani, da plačate sekuranc. Ni se Vam sicer nič takega pripetilo, da bi bilo treba plačati odškodnino, a v Vas je bila celo leto prijetna zavest gotovosti in brezskrbnosti, pa tudi zavest, da ste s svojim rednim plačilom pomagali, da so lahko dobili odškodnino oni, ki jih je zadela nesreča.

Pa pišete: Zavarovalnica nas ne razume, noče nas razumeti in ne naše stiske. Noče počakati na plačilo. — Ali je res tako? Niti najmanj ni res. Zavarovalnica vas bo radevolje počakala, če boste pravilno prosili za odlog in tako prošnjo tudi utemeljili. Če bi vas namreč ne opominjala, bi vas spravila lahko v nesrečo, da bi prav takrat ne imeli plačane premije, ko bi vas zadela nezgoda. Prav taki nevarnosti pa se izpostavljate sami, ako svojih resničnih težav pravočasno ne prijavite. Zavarovalnica bo te težave razumela in vas bo rada počakala.

Vzajemna zavarovalnica vam nudi v tej stvari še svojo prav posebno pomoč. Saj ima v vsakem kraju svojega zastopnika. Ta zastopnik vaše težave pozna in je poklican, da vam je v pomoč in oporo. Kadar res ne morete plačati, obrnite se na našega zastopnika. On nam bo vse potrebno sporočil in le po zastopnikih sporočene prošnje za odloge plačil bomo upoštevali. Kdor bo prosil za odlog neposredno in ne po zastopniku, bomo smatrali, da odlog ni utemeljen.

S tem si boste prihranili obilo stroškov, ki so sicer združeni s pisarijo. Ne delajte si tedaj stroškov tam, kjer vam jih zavarovalnica sama hoče prihraniti!

U oteno smo prejeli:

Od založbe »Hram« v Ljubljani: Symphonie pathétique, roman o slavnem skladatelju Čajkovskem. Spisal Klaus Mann, vzorni prevod je oskrbel Vladimir Levstik. Založba »Hram« je izdala že lepo vrsto prevodov iz svetovnega slovstva, vse v izredno lepi opremi. Ljubiteljem knjig prinaša s slehernim novo knjigo resnično presenečenje. Najboljše izpričevalo za izbrani okus založbe je dejstvo, da nekaterih njenih izdanj sploh ni več dobiti. — Klausova »Symphonie pathétique« je čtivo, čigar vplivu se zlasti glasbeno nadarjen bravec ne more odtegniti.

Od založbe »Evalita« v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 10: ing. arh. Rado Kregar: Naš dom, kako ga zgradimo, III. del; dr. Joža Jakša: Kako spoznamo spolne bolezni; Franco Bevk: V mestu gorijo luči; Gottfried Keller: Romeo in Julija na vasi; Kalendar revije »Žena in dom« 1937; Rūžena Černá: 1400 nasvetov za dom in gospodinjstvo; Domača lekarna in zdravilna zelišča; Angela Podgornikova: Za pridne roke — za moža in še marsikaj. VI. del. — K podrobni oceni se ob priliki še povrnemo. Tu pripominjamo le, da govorita Bevk in Keller že s svojimi imeni dovolj. Ostale knjige pa so praktični priročniki, ki smo jih v resni izdaji že močno pogrešali.

Od »Družbe sv. Mohorja« v Celju: Koroške narodne pripovedke, prvi zvezek. Zbral Vinko Möderndorfer, ilustriral Franjo Stiplovšek. Knjižica je izšla kot 90. zvezek Mohorjeve knjižnice. Cena: broš. 9 Din (za neude 12), vez. 15 Din (za neude 20). Zbiratelj vrši silno važno kulturno delo z zbiranjem koroškega kulturnega blaga. Pripovedke pa bodo tudi kot čtivo, starim in mladim dobrodošle, a Stiplovškove ilustracije so vsebinsko tako krepke, da smo jih resnično veseli. Če bi jih bilo več, bi nam bile še bolj pogodi.

Od »Delavske založbe«, r. z. z o. z. v Ljubljani, palača Delavske zbornice: Od življenja str. Objavil M. I. Brema, prevedel Fr. Tominec. Vez. 40 Din, broš. 26 Din; za naročnike »Krekeve knjižnice« vez. 26 Din, broš. 16 Din. — »Berite s spoštovanjem to povest ubogega otroka, berite s solzo v očesu to zgodbo naše nemoči, kako varovati mladino pred podlostjo«. Tem besedam p. dr. Romana Tominec, ki jih je zapisal knjigi v uvodu, pristavljamo le: Knjiga je stoddostno moderna in nam vsem potrebna, obenem pa v svoji odkritosrčni nežnosti skoroda grozna. Čitaj in poiđi vase!

Jože Strgar frizer za dame in gospode

Ljubljana, Miklošičeva cesta — pri Ro. odvoru
se priporiča članom.

Najboljša in najcenejša trajna ondulacija.

Svobodna volja in zakon. Zenin pride k notarju in zahteva, da zapiše njegovo poslednjo voljo. Začuden vpraša notar: »Kako to, saj se vendar jutri poročite?« — Zenin: »Prav zaradi tega. Danes je namreč zadnji dan, ko je moja volja še svobodna.«

Ilustracije in klišei

dajo reklami šele pravo lice — Za reklamo v visokih nakladah uporabite le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotisk + Knjigotisk
Bakrotisk + Klišarna
Litografija + Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**
KOPITARJEVA UL. 6

Mnogo prihranite

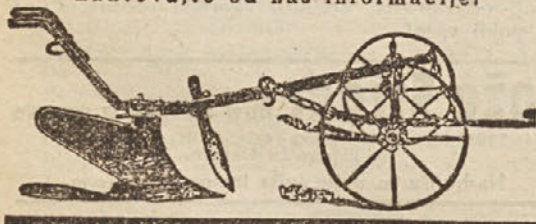
če obdelujete svoja polja z modernim in preizkušenim orodjem in če uporabljate pri gospodarstvu dobre stroje.

Okopalnike, pluge, brane in drugo orodje Vam ugodno dobavi:

Terdo Smola,

poljedelski stroji in plugi
SV. JURIJ ob južni železnici.

Zahtevajte od nas informacij!

Pred sodiščem. Sodnik: »Nepoboljšljiv falot si. Komaj si prišel iz zapora, pa si že ukradel novo obleko.« — Lopov: »Kaj sem pa hotel. Ko sem prišel iz zapora, mi je bila namreč moja obleka pretesna.«

polja in gozdove. V kamrici so pričakovali, kdaj izdihne Ančka. Teško je dihal, a umrla še ni. Preživela je še sveti velikonočni dan. Velikonočni ponedeljek čez dan ji je komaj še trepetala duša v telesu. Vročina jo je stresala, blodila je po neznanih poljanah in klicala Tončka in Tineta. Vse je še enkrat preživela v mislih: Tončkovo smrt, Tinetov odhod v zapor, njegovo smrtno obsodbo, pomilostitev, Mirkotov obisk, vse, vse. Proti večeru se je zavedla. Pri njej na stolu je sedel oče. S tihim glasom ga je zaprosila, naj pokliče brate. Oče je odšel in kmalu so stali Janez, Luka, Peter in Jože ob njeni postelji. Ančka je potegnila tenko ročico izpod odeje in komaj slišno spregovorila:

»Odpustite mi, če sem vas kdaj žalila, saj tega nisem delala namenoma, in ohranite me v spominu, jaz pa bom molila za vašo srečo.«

Bratje so brisali solzne oči, Ančka je vsem podala roko in jih potem prosila, naj gredo ven. Pri njej je ostal samo oče, siva glava mu je lezla med ramena. Ančka ga je prišla za roko.

»Oče, tudi vi mi odpustite vse, vse.«

»Hči, ničesar ti nimam odpustiti, saj si bila angel varuh Korenove hiše. O Bog, da je moralo tako priti.«

»Božja volja je bila, oče. Saj rada umrjem, zadosti sem pretrpela, zdaj bom našla pokoj.«

Ančka je komaj še sopla, smrtni pot ji je stopal na čelo. Očetu so kapale debele solze na beli pod.

»Oče, še nekaj mi teži srce,« je komaj slišno govorila Ančka.

»Kaj bi rada, Ančka? Vse dobiš, kar hočeš.«

»Oče, povejte mi, ali ste bili kdaj hudi name, ker sem — ljubila — Podlesnikovega Tineta?«

»Ančka, kako moreš govoriti kaj takega!«

»Ah in vendar sem se vas tako bala!«

»Ubogi otrok.«

Pod oknom mimo po poti so pripeli fantje, ki so šli v Rovte. V pomladno noč je odmevala pesem:

»Rožce le en čas cveto,
ptički le en čas pojo
mojega veselja pa nikdar več ne bo.«

Ančki je sapa že zastajala, oči so ji steklenele.

»Oče,« je dihnila. »Oče, prav to pesem so peli oni strašni večer. Prižgite svečo, oče! Zbogom! Ah, Tine, oče, bodite srečni!«

»Ančka!« je zajokal oče in s trepetajočimi prsti iskal vžigalic.

Ančki je zastal dih, oči so ji osteklenele, usta so se rahlo nasmehnila, čista duša je poletela v nebo.

Oče je jokal in štirje bratje so brisali solzne oči, ko jim je umrlo to najdražje bitje na zemlji.

Ančka pa je ležala mirno, pokojno, njena usta so se smehljala.

(Dalje sledi.)

Dr. B. M. Ljubljana:

Nekoliko o stradanju

Če bi človeku pri popolnem stradanju prečeli tudi pitje vode, bi umrl v enem tednu. Če bi mu pa nudili dovolj vode, bi utegnil živeti 3-4 tedne, kar so dokazali razni rekorderji v stradanju, ali tudi še več. Tako stradanje pa je združeno z resno nevarnostjo za zdravje in si takega luksusa kljub sedanjemu času ne bi mogel brez resne škode vsak privoščiti. Pri sesalcih vzdrževali z večjo težo več dni stradanja kot živali z manjšo težo. Ob sami vodi bi vzdržala miš kakih 7 dni, mačka do 40 dni, večji pes do 60 dni. Pri človeku to razmerje upade in bi vzdržal 70 kg težak in zdrav človek do 35 dni ob sami vodi. Vztrajnost gladovanja zavisi tudi od tega, ali telo med tem miruje ali ne. V drugem slučaju bi se prej izčrpalo. Občutje gladi se pojavlja samo v začetku stradanja in je bilo dobro popisano od marsikakega pisatelja (Knut Hamsun, Romaine Roland i. dr.). To mučno občutje usahne po nekaj dneh. Mesto njega pa se zmanjša volja in moč do vsakega dela. Število srčnih udarov in vdihov se zmanjša. Dihanje postane tudi bolj površno. Temperatura v začetku upade, nato se pojavi vročina in za njo zopet njen padec. Končno se človeka polasti nezavest, ki ji sledi smrt. Če še pravčasno stradalčevega nahranimo, se mlajši in zdravi ljudje po navadi hitro popravijo, starejši in slabotnejši ljudje pa ne in sledi marsikdaj smrt, čeprav smo jih nahranili. Njihove celice so namreč izgubile sposobnost, da bi pravilno sprejemale hrano in izločevale ostanke. Telo se skuša ubraniti pokvaram zaradi stradanja s tem, da zmanjša svojo sposobnost za delo, in s tem, da začne uporabljati za hrano zaloge iz samega sebe. Najprej uporabi v sebi nakopičene ogljikove hidrate in maščobe. Ko je te potrošilo, začne uporabljati svojo lastno beljakovino, začne torej jesti samo sebe. Najprej se loti tistih organov, ki so za samo življenje najmanj važni. Radi predelave beljakovin se sedaj pojavi vročina, v vezivno tkivo se začne kopičiti voda. Telo začne kar vidoma propadati. Velike telesne žleze izgube do 70% svoje celotne teže, progasto mišičje izgubi 30-50%, le srčno mišičje mnogo manj, kajti telo skuša samemu srcu čim manj škodovati; pa tudi jetra, ledvice in živčevje čuva čim dalj mogoče. Živali skušajo med stradanjem ohraniti na račun ostalega telesa tudi plodne organe, da bi bile zmožne ohraniti svoj rod, če bi se popravile.

Kaj je pri človeku in živalih pri stradanju neposredni vzrok za smrt, še ni dognano. Najbrže zastrupijo telo strupi, ki so se pojavili radi razpada beljakovin, čeprav še niso poznani.

Od popolnega stradanja razlikujemo delno. Najpogostejši vzroki za delno stradanje so razne bolezni, tudi nekatere duševne in pa socialni vzroki. Posledice se pojavijo počasneje kot pri popolnem stradanju in zopet so mlajši in zdravi ljudje v tem oziru dosti na boljšem kot stari ali bolehní. Člani ekspediciij v severne ali puščavske kraje so se po dolgem stradanju prav hitro po-

pravili — a za tuberkulozne n. pr. je daljše pomanjkanje v prehrani katastrofalno.

Težke posledice povzroči tudi stalno pomanjkanje te ali one snovi v hrani, čeprav je sicer količina le-te zadostna. Če odvajamo na pr. starejšemu človeku ves kalcij iz hrane, bo začelo tega primanjkovati v njegovih kosteh; če ga odvajamo otroku, bo sicer raste naprej in ne bo izgubil na teži, a se bo pojavilo omehčanje kosti podobno kot pri rahitisu. Če odstranimo iz hrane fosfor, bo živčevje hitro ugrabilo le-tega kostem. Ako odvajamo nosnim živalem kalcij in fosfor iz hrane, bomo videli, da se bodo njihove kosti omehčale, kosti mladiča pa ne. Žival bo torej izgubila te dve snovi v korist mladiča. Važno je železo, ki se nakopiči po telesnem tkivu, iz katerega ga črpa kri, ki ga neobhodno potrebuje. Če odvajamo živali iz hrane železo, ga bo njena kri začela hitro izčrpavati iz telesnih zalog. Če ga odvajamo nosni živali, pa bomo videli, da postane tudi mladič zelo slabokrven, kajti narava mora sedaj predvsem čuvati mater, ker bi sicer poginila ona in mladič, saj hrani mati mladiča s svojim kisikom in bo možno, da se bo mladič pozneje tudi v svoji krvi popravil. Če telesu ne dovajamo vode, bo usahnilo v nekaj dneh, čeprav bo imelo dovolj suhe hrane. Pred tem bodo oddali iz sebe vodo različni organi in šele nazadnje bo ta začela upadati tudi v krvi.

Kalcij, fosfor in železo se nahajajo poleg drugih potrebnih snovi v naši vsakdanji hrani — pri nekaterih hranilih v večji, pri drugih v manjši meri. V naši vsakdanji hrani se nahajajo tudi ogljikovi hidrati: škrob, sladkor, potem maščobe in beljakovine. O vitaminih pa ste gotovo že dovolj slišali in čitali.

Delno stradanje je dandanes zelo razširjeno med mnogimi brezposelnimi. Ako traja tako stradanje dalj časa, bo izgubilo telo takega človeka samo po sebi voljo do dela in bo tak človek zapadel v apatijo in brezbriznost, pa ga ne bomo torej obsojali, ampak bomo obsojali tiste, ki so njegovo stanje zakrivili, in bomo skušali tako stanje preprečiti. Vsi iščejo za tako stanje le psiholoških vzrokov, fizioloških pa ne vidijo. — Vedno poln trebuh ne dela rad, prazen trebuh pa ne more delati!

Kmet in škric. Škric pride na deželo in vidi kmeta na njivi, ko nekaj seje. Prepričan, da se bo čutil kmet Bog ve kako počaščenega, če ga ogovori, reče: »Kar sej, prijatelj, sej, da bo hrane...« — Kmet ga prekine: »Saj, saj, sejem deteljo za vole.«

Sachs motorji, kolesa
in vsi nadomestni deli vedno na zalogi po najnižji ceni
REMEC OSKAR - Ljubljana, Dolenjska c. 5

MLADA MOČ

Dragi otroci!

Prav res me že dolgo kuha, da bi vas oštel. Gotovo mislite, da kar vriskam od veselja. Če bi me pa videli, ko to vašo robo prebiram, bi se me gotovo ustrašili. Moj obraz je takrat vse drugo kot ljubezniv. In mislite morda, da mi je všeč, če se moram jeziti. Jeza škoduje zdravju, lepoti, krajša življenje. Nak, nič več se ne bom jezil. Pač vam bom povedal, zakaj se jezim.

1. Mnogi izmed vas mi pošiljajo rešitve križank in drugih nalog skupaj z rešitvami velikih nagradnih križank in zlogovnic. A kako? Vse zbašajo na en sam list papirja, ki ga povrh še popišejo na obeh straneh. V kateri žreb naj sedaj dam tako stvar? Odslej bo romala vsaka rešitev v koš, če ne bo spisana na posebnem papirju.

2. Nekateri menda samo na nagrado mislijo, pa niti ne preberejo, kar jim pišem. Tako sem rekel, da je treba poleg rešitve napisati (napisati, ne načerkati!) svoje ime, priimek, kaj je oče, v kateri razred in v katero šolo hodiš, kdaj si rojen itd. Takih, ki bi vse to točno napisali, je od sile malo. Doslej sem zatisknil eno oko, a poslej nič več. Tudi očem tako zatiskanje ni v prid.

3. Mnogo vas je med vami grešnikov, ki križanke iz »Naše moči« izrezujete in mi take izrezke pošiljate. Kje je pa to kdo rekel! Z izrezavanjem skvarite ves list. »Naša moč« pa ni za to, da jo kvarite, temveč da jo spravljate in da lahko od časa do časa tudi stare številke prebirate. Rešitve z izrezki bodo tudi romale v koš.

4. Skoro vsak izmed vas me kaj izprašuje in hoče imeti odgovor. Ta vprašanja me ne jezijo, temveč res razveselijo. A nič ne morem biti vesel, če se kdo potem hujuje, ker ne dobi takoj odgovora. Ko bi videli kupe pisem, ki jih dobivam, bi že drugače mislili. Seveda pa ne morem odgovarjati takim, ki tako sprašujejo, da najbrž niti sami ne vedo, kaj so hoteli zapisati.

5. Največji grešniki so pa tisti, ki mislijo, da je za mene vsak papir dober, pa naj je še tako masten in umazan. O tistem, ki nič na snago in obliko ne pazi, si ne morem dosti lepega predstavljati. Če je nemaren v takih rečeh, je nemaren tudi v drugih. Zelo dobro zrlo redoljubnosti in omike je pa tudi pisava. Joj, to včasih že ni več pisava, kar nekateri pišejo. Dobro znam cirilico, pa grške črke poznam, še celo kitajskih nekaj, a pri vsem tem znanju včasih ne morem stuhtati, kaj mi tak čečkač hoče povedati.

6. Pogruntali so jo nekeje doli na Dolenjskem. Kar ves razred je skupaj rešil »Drevo«, vsak učenec je rešitev lepo spisal in poslali so vse rešitve skupaj v eni kuverti. Tako so prihranili lepe dinarje na poštini. Samo da so nekoliko preveč prihranili. Če tehta pismo nad 20 gramov, je treba kajpak večjo znamko. Moji Dolenjci pa so lepo nalepili znamko za poldrugi dinar in jaz sem moral za njih plačati dva dinarja kazni. Poslej bo vsako premalo oznamkovano pismo romalo, saj veste kam. Skupno pa lahko pošiljate rešitve, to se razume.

Tako, sedaj veste, kako je s to rečjo. Ker imate »Mlado moč« radi in morda celo mene nekoliko, ne dvomim, da si bodele vzeli te nauke k srcu in da za naprej ne bo treba jeze, temveč bomo vsi skupaj le veseli. Če bo tako, bomo ostali najboljši prijatelji in še marsikatero v »Mladi moči« uganili.

»Drevo« je nekaterim res vse preveč preglavice povzročilo. Pa je vendar tako lahko. Žreb je naklonil nagrade tem-le:

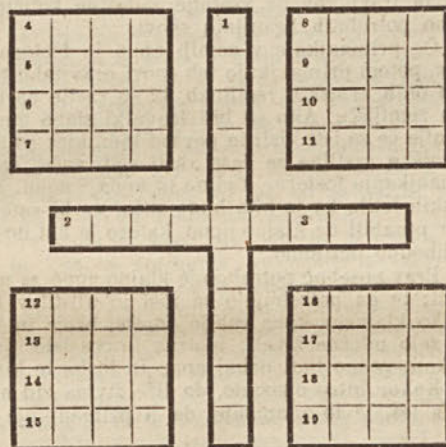
Lesar Mariji, učenki II. razr. viš. narodne šole v Ribnici na Dolenjskem;
Josipu Karč-ju iz Ljubljane, Fügnerjeva ulica 10;

Francu Henigmanu z Visokega št. 5, p. Turjak;
Danijeli Nose, uč. V. razr., Mala Hrovača 1, p. Ribnica na Dolenjskem.

Ti preklicani Ribničani imajo tokrat posebno srečo. Sicer jim je pa prav nič ne zavidamo, kaj ne?

Za maj pa sledečo nalogo, ki ji bomo rekli

KRIŽ

V prazne predalčke postavite besede, ki naj sledeče pomenijo:

Vodoravno: 2. Kaj sili pijanca k pijači? — 3. Vprezna žival. — 4. Čevljarско orodje. — 5. Azijska pokrajina. — 6. Kaj so neresnične besede? — 7. Zaimek na vprašanje: katerih? — 8. Nočna ptica. — 9. Zuželka, ki zlasti živini na paši nagaja. — 10. Posoda za cvetlice. — 11. Prvi človek. — 12. Žensko ime. — 13. Svetopisemska oseba. — 14. Druga beseda za siroto. — 15. Mohamedanski bog. — 16. Pisalno orodje. — 17. Svetopisemska oseba. — 18. Del telesa. — 19. Česa ima ovčar mnogo?

Navpično: 1. Balkanska država. — V vseh štirih kvadratih pa so navpične besede iste kot vodoravne in v istem vrstnem redu. So to tedaj tako zvani magični kvadrati. Pomni dobro: v vsakem kvadratu moraš imeti le štiri besede!

Kaj, tale se vam pa vidi na prvi pogled zelo mastna. Pa ni sile. Sestavila jo je vaša tovarišica Kos Marija, učenka VI. razreda, Polička vas št. 30, p. Jarenina. Kar korajžno na delo!

Za lepi mesec maj vam vsem skupaj želi obilo majniških radosti vaš brat Ivo.

Mala pošta

Mnogim! Na zadnji poziv sem prejel cel kup raznih križank, ugank itd. Mnogo tega je dobrega, nekaj je prepisanega, nekaj pa prav hudo za nič. Kar je dobrega pride sčasoma na vrsto.

Nagrajencem! Dva nagrajenca zadnje mesece nista prejela nagrade. Zakaj? Zato ker sta mi bila poslala pomanjkljiv naslov. Naj mi takoj sporočita svoj točni naslov. Ako do konca maja 1937 naslovov ne prejmem, nagrade zapadejo.

Brat Ivo.

Zobni atelje

JOS. KOVAC

Ljubljana, Miklošičeva cesta 18

Pomembnejši spominski dnevi

1. maja 1915 je bil ustanovljen v Londonu Jugoslovanski odbor pod predsedstvom dr. A. Trumbića; njegova naloga je bila propaganda po Zapadni Evropi in Ameriki za osvoboditev avstro-ogrskih Jugoslovancev.

5. maja 1789 smo s pričetkom velike francoske revolucije vstopili v čisto novo zgodovinsko dobo. Potek revolucije je bil buren in krvav, a prinesla nam je tudi izredno mnogo dobrega. Nekakšen delni zaključek je prineslo Napoleonovo cesarstvo, in

5. maja 1821 je na otoku Sv. Helene Napoleon umrl, 32 let po prvih dnevih revolucije. Koliko se je bilo v teh letih spremenilo! Evropa je imela popolnoma drugo lice kot prej in ideje revolucije so bile šle tudi preko njenih mej.

7. maja 1792 je bil rojen Janez Cigler, pozneje župnik v Višnji gori; umrl je leta 1867. Bil je pisec prve slovenske izvirne povesti »Sreča v nesreči ali popisovanje čudne zgodbe dveh dvojčkov«. Ta povest, izšla leta 1836, je bila slovenskemu ljudstvu več desetletij najljubše berilo.

10. maja 1876 je bil na Vrhniki rojen Ivan Cankar, »najznamenitejši pisatelj in borivec za narodno in človeške pravice«; umrl je 11. decembra 1918 v Ljubljani. Omenimo dramska dela: Jakob Ruda, Kralj na Betajnovi, Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Hlapci, Lepa Vida; dalje spise: Na klancu, Hlapci Jernej in njegova pravica, Kurent, Moje življenje, itd. »Cankar ni pisal zgodb in povesti za zabavo, v njegovih delih zveni ljubezen do siromakov, tlačenih in trpečih, žalost nad zaslepljenostjo naroda, jeza in posmeh nad socialno krivico, nasiljem, lažjo, hinavščino, strahopetnostjo, neodločnostjo; ki jih je videl v javnem življenju. Moči je zajemal iz neutrujenega hrepenenja po resnici in pravici.«

19. maja 1869 je bil rojen v Kamniku pesnik in dramatik Anton Medved; umrl je 12. marca 1910 na Turjaku.

20. maja 1734 je bil rojen znani čebelar in slikar Anton Janša; umrl je 13. septembra 1773.

28. maja 1641 je bil rojen v Ljubljani slavni naš zgodovinar in raziskovalec Janez Vajkard Valvasor; umrl je 19. septembra 1693. Pisal je v nemščini. Največje njegovo delo, na katerem je delal 10 let, se imenuje »Die Ehre des Herzogtums Krain« — Čast vojvodine Kranjske —. Izšlo je v štirih velikih knjigah v letih 1686 do 1689 v Ljubljani in je okrašeno s 533 slikami v bakru. Delo nam kaže izredno pridnost in gorečo ljubezen do domovine, je zakladnica najraznovrstnejših stvari in je za vsakega, ki se vanje zalopi, neusahljiv vir tedanjega geografskega in zgodovinskega znanja. Valvasor sam je pa ob tem delu denarno izkrjavljal, je moral prodati svojo bogato knjižnico in druge svoje zbirke ter vsa svoja posestva. Z ostanki svojega premoženja je kupil v Krškem hišo od meščana Jakoba Vodnika in je tam preživel svoje zadnje dni. Vsa tedanja Avstrija ni imela takega zgodovinarja in moremo biti nanj zares ponosni.

29. maja 1453 so zavzeli Turki Carigrad ter so s tem završili svoje osvojitve na Balkanskem polotoku, z majhnimi izjemami. Ves krščanski svet je zalokal. Ko je leta 1521 padel še Belgrad, je bila Turkom na široko odprta pot v Srednjo Evropo, in smo to tudi pošteno čutili. Že leta 1529 so bili Turki pred Dunajem.

29. maja 1850 je bil rojen v Begunjah na Gorenjskem A. Bonaventura Jeglič, poznejši knezoškof in nadškof ter slovenski preroditelj.

29. maja 1830 je bil v Mengšu rojen Janez Trdina; pozneje je bil profesor v Varaždinu in na Reki, umrl je 14. julija 1905 v Novem mestu. Zbiral je narodno blago ter je pisal povesti po narodnih snoveh in zgodovini. V »Ljubljanskem Zvonu« je priobčeval bajke in pripovedke, pisal je pa tudi samostojne povesti iz življenja Dolenjcev itd.

30. maja 1917 je bila izročena dunajski vladi znana majniška deklaracija; v Jugoslovanskem klubu združeni poslanci pod vodstvom dr. J. E. Kreka in dr. A. Korošca so zahtevali v tej deklaraciji (izjavi) združitve vseh ozemelj tedanje monarhije, kjer prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojno državno telo.

Prof. dr. Vinko Šarabon.

I. V.:

O nagibih za kupovanje

Nešteto krat se omenja v trgovskih krogih sugestivna moč ameriške reklame, ki z malimi izjemami skoraj vedno doseže svoj cilj. Zato ne bo odveč, če se tudi mi nekaj trenutkov pomudimo pri ameriški časopisni reklami. Zanimiva pa tudi važna so dejstva, ki jih bomo ugotovili.

Kaj kmalu bomo opazili, da v ameriških časopisnih oglasih ni zaslediti običajnih in tako obrabljenih fraz in superlativov o »najboljšem«, »najcenejšem« blagu, katerih v naših oglasih kar mrgoli, ki pa ne vzbujajo v čitateljih nobene pozornosti in jih seveda tudi ne navdušujejo za nakup priporočenega blaga. Ameriški reklamni strokovnjak se zaveda, da zahteva čitatelj dejstva in ne public. Zato se ogiba splošnega hvalisanja blaga, ampak govori le o učinkih, ki jih proizvaja oziroma vzbuja uporaba predmeta. Amerikanec ve, da si hoče kupec z nakupom razen blaga pridobiti tudi občutek zadovoljstva in notranjega veselja s kupljenim predmetom.

Kako doseže ameriški propagandist svoj cilj? Predvsem razglablja o nagibih, ki privedejo bralca do kupovanja. Z bistrim razumom je spoznal, da vplivajo na človeka v splošnem lastnosti, ki so kolikor toliko vsem zemljanom skupne. Sem bi prišteli: radovednost, veselje do lepega, udobnost, želja po zabavi, po zdravju, po upoštevanju njegove osebnosti itd. Te lastnosti, ali če hočete, slabosti človeka izkorišča propagandist v svoje svrhe. V svojih oglasih zato ne priporoča naravnost blaga, ampak le to, kar blago nudi. Ameriški trgovec s sadjem ne bo priporočal svoja jabolka, ker so dobra, sveža, sladka in cenena, ampak bo šel korak dalje in povedal, kaj nudi njegovo sadje kupovalcu. Dokazoval bo, da je uživanje njegovih jabolk zdravju nad vse koristno, ker pospešuje prebavo in čisti kri. Vzrok grde polti je navadno nečista kri in slaba prebava. Glavobol, splošna utrujenost in druge telesne nevšečnosti povzročajo prav tako slaba prebava, bolan želodec in nečista kri. Njegovi kupci bodo torej kmalu imeli lepo kožo, glavobol in podobne bolezni bodo zginitile, in z rednim uživanjem njegovega sadja si bodo ohranili trajno svežost duha in telesa. Bojazen, da bi oglašil take vsebine ne priporočali dovolj inerentnega blaga, ampak bi to bila reklama za te predmete v splošnem, je neutemeljena. Nasprotno, vsak čitatelj se bo pri misli za nakup sadja nehoje spomnil inerenta, ki ga je opozoril na koristi uživanja svežega sadja. To je dokazala dolgoletna uspešna ameriška časopisna reklama in to nam dokazujejo tudi pri nas posamezni primeri.

Pri sestavi oglasov se je treba torej živeti v interese kupcev. Ker pa čita časopis na tisoče najrazličnejših ljudi, moramo podčrtati oziroma naglaševati one prednosti blaga, ki kolikor mogoče največ ljudi zanimajo.

Vzemimo sedaj primer, da hočemo prodati pisalne stroje. Teh vsakdo ne rabi. Gotovo pa je, da je med čitatelji lista, ki ima na desettisoče naročnikov, zelo veliko takih, ki bi rabili pisalni stroj, le odločiti se še niso mogli za nakup. V seriji inerentov, ki jih bo trgovec objavil, bo zato postopoma našteval vse prednosti, ki jih nudi pisalni stroj. Govoril bo o prihranku časa in dela, o važnosti kopiranja in enostavnem postopku pri kopiranju pisem na stroj, o večjem učinku na stroj pisanih pisem, o preglednosti tipkanega besedila zaradi majhnega prostora, ki ga zavzamejo strojne črke, o razumnoževanju okrožnic in drugih listin ter vseh drugih koristnih lastnosti, ki jih ima pisalni stroj. V zadnjih oglasih pa še dokazuje, da je prav pisalni stroj, ki ga on prodaja, iz res dobrega materiala in praktične ter močne izdelave.

Če povzamemo glavne točke uspešne časopisne reklame Amerikancev, jih izrazimo lahko približno v tem-le stavku: Karkoli prodajamo, nikoli ne postavljamo predmeta v ospredje, ampak učinke, prednosti, ki jih nudi predmet kupcu. S tako sestavljenimi oglasi, ki jih objavlja v listih z visoko naklado, si pridobiva ameriški trgovec vedno nove odjemalce.

Ker so pa zahteve in potrebe raznih ljudi različne, je treba čitatelje lista opredeliti po njihovih interesih in tem interesnim panogam prilagoditi besedilo in izdelavo oglasov. Kako se to najbolje doseže in zakaj so oglasi, na tej podlagi zgrajeni, najuspešnejši, bomo razložili v prihodnji številki.

Ali je gospa Ivanka časih zlobna?

Nikakor ne! Smeji se samo svojim originalnim mislim: Tale naš kuža je napram potepuhom in postopačem prav tak kakor je terpentinsko milo Zlatorog napram umazaniji. Naš kuža užuga vsakega pritepenca, terpentinsko milo Zlatorog pa vsako umazanost pri perilu.

Zlatorog TERPENTINOVNO MILO

Pomen klajnega apna za živino

Klajno apno je bel prašek, ki vsebuje mnogo apna in fosforne kisline ter je za živino neprecenljivega pomena. Znano je, da rabijo živali za tvorbo okostja precejšnje količine fosforja in apna. Ako pa tega v krmi primanjkuje, se pojavi pri mladih živalih mehkokostnost, pri starejših živalih pa kostolomnica. Krma, katero pokladamo živini, je dosti krat slaba. Naši travniki in njive so zelo izčrpane, ker jih premalo gnojimo. Zato tudi krma s takih njiv in travnikov ne vsebuje zadostne količine za živino potrebnih hranilnih snovi.

Če primanjkuje v zemlji apna in fosforne kisline, potem primanjkuje teh snovi prav tako tudi v vseh onih krmnih rastlinah, ki so rastle na dotičnem zemljišču. Ako so bili travniki slabo gnojeni, nadalje če so isti kisi in povsod tam, kjer so trpele travniške rastline za časa rasti radi suše, nastopi pomanjkanje fosforne kisline in apna v senu. Zlasti v takih letih, ko je bila huda suša, ne bi smeli nikdar pozabiti na klajno apno, katero je kot dodatek neobhodno potrebno.

Prav posebno potrebno je klajno apno za mlade živali; te ga potrebujejo za rast in utrditev kosti. Veliko klajnega apna rabijo doječe, breje in sploh vse zelo mlečne živali; mlezne krave izločujejo z mlekom vedno tudi nekaj apna in fosforne kisline.

Kakor hitro opazimo, da liže živina zid ali pa gloda les, je to znamenje, da ji primanjkuje rud-

ninskih snovi, katere hoče nadomestiti. Skrbeti moramo, da dobi takoj zadostne količine klajnega apna, ker drugače nastopi mehkokostnost ali pa kostolomnica. Takim živalim zatečejo večkrat členi, hrbenica, noge pa se jim skrivijo. Ker težko hodijo, veliko polegajo in močno shujšajo.

Manjšim živalim pomešamo klajno apno med mleko, večjim pa ga damo med navlaženo ali pa poparjeno krmo. Celoten obrok klajnega apna razdelimo na tri enake dele; prvi obrok dobi živina zjutraj, drugi opoldne, tretji pa zvečer. Po preteku dobrega tedna s pokladanjem klajnega apna za kaka dva dni prenehamo, na kar ga ponovno pokladamo.

Tudi prašiči naj dobivajo zadostne količine klajnega apna; to pa radi tega, ker je v okopavinah, katere pridejo za krmiljenje prašičev največ v poštev, premalo apna.

Za posamezne živali računamo približno sledeče dnevne količine klajnega apna: perutnina 1 gr, puiški 1—4 gr, odrasli prašiči 6—9 gr, tele 8—10 gr, konj 10—18 gr, odraslo govedo 20—45 gr.

Količina klajnega apna, ki ga dajemo živini, je odvisna predvsem od kakovosti krme, ki jo pokladamo; čim slabša je krma, tem večji obrok klajnega apna moramo dodati.

Klajno apno moramo shraniti vedno na suhem prostoru, da se ne pokvari. Ing. Jože Černe

Sejmi v maju 1937

(Po Misijonskem koledarju)

V maju: prvi četrtek v Črnomlju; peto soboto po veliki noči v Hajdini; ponedeljek po 3. maju v Črešnjevcih; 1. v Železnikih, Svibnem, Tirni, na Planini pri Črnomlju, na Travi (Kočevje), v Bohinjski Bistrici, v Dobropoljah, na Ljubnem (Gornji Grad); pri Sv. Filipu v Vračah; na Hajdini, pri Sv. Barbari v Halozah, na Muti, v Velenju, v Križevem, Podsredi, pri Sv. Roku pri Ptuj, v Sevnici na Dravi in pri Sv. Mariji v Jarenini; 2. v Banjaloki, v Peklu pri Poljčanah; 3. v Loki pri Zidanem mostu, pri Fari, v Selcih, v Ložu; soboto po 3. maju v Velikih Brusnicah (Živinski); križev ponedeljek v Rogatecu in Velenju; križev sredo v Konjicah; 4. v Domžalah, na Jesenicah, v Kočevju, Krškem, Litiji, Poljanah (Kranj), Sorici, Srednji vasi, Slovenski Bistrici, St. Juriju ob juž. žel., St. Lovrencu, Svičini, Gornjem gradu, pri Sv. Trojici v Slov. goricah, Slov. Bistrica; 5. v St. Gothartu, Trbovljah; ponedeljek po sv. Florijanu v Brežicah, v Črni; drugi dan po sv. Florijanu pri Sv. Barbari; torek po sv. Florijanu v Šmarju (ako je praznik, dan pozneje); drugi ponedeljek v mesecu na Bregu pri Ptuj; četrtek po sv. Florijanu v Toplicah; 6. v Veržetu in Martijancih; 7. v Spodnji Kostrivnici; 8. na Polju; 12. v Zagorju ob Savi, Koprivniku, Veliki Loki pri Temenici, Lembergu, na Planini, v Slovenjgradcu, Teharjih; četrtek pred sv. Janezom v Sodražici; 16. v Lukovici, na Studencu pri Krškem, v Moravčah, v Kočevski reki, Srednji vasi, na Krki, v Gor. Sušici, Vojniku, Razkrižju pri Ljutomeru, na Pilštanju; 13. v Gradcu (Črnomelj); sobota po sv. Janezu v Trzinu; ponedeljek pred binkošti v Raj-

henburgu, Poljčanah, Olimlju in Velenju; sv. Jošta dan v Kotredžu; binkoštni torek v Mozirju; 17. v Ljutomeru; 19. v Bogojni; 20. v Mozlu; 21. na Vidmu ob Savi; 22. v Loki pri Zidanem mostu; St. Lambertu; 23. v St. Petru pod Svetimi gorami; 24. v Novi vasi (Bloke); 25. na Mali gori pri Kočevju, v Radečah pri Zidanem mostu, Rogatecu, Vitanju, Gor. Radgoni; pri Sv. Filipu, občina Vrača, v Lučah in Slivnici; sv. Urbana dan v St. Gothartu, na Mali gori, v Mengšu, Podvelbu in Svibnem; ponedeljek pred vnebohodom v Žužemberku; v ponedeljek po vnebohodu v Stični, na Vinici pri Črnomlju, v Poljčanah; torek po vnebohodu v Moravčah, drugi kvatni torek v Ljutomeru; ponedeljek po kvatni nedelji v St. Juriju ob juž. žel.; sredo pred vnebohodom v St. Lovrencu (Slovenske gorice); četrtek pred binkošti v Laščah, na Veseli gori pri St. Rupertu, v Artičah; binkoštni ponedeljek na Jesenicah (Gorenjsko); torek po binkošti v Radovljici, Metliki, Topolovcu, Bučeh vasi, Radohovi vasi, Mozirju, Središču, Marenbergu, Laškem, Pristavi, Radgoni; sredo po binkošti v Cerniku; četrtek po binkošti na Hinjav, Igu; ponedeljek pred sv. Rešnjim Telesom v Trzinu, na Vrhniki, v St. Jerneju; binkoštno soboto na Sveti Gori nad Podsedro; binkoštno nedeljo in ponedeljek pri Sv. Trojici v Slov. goricah; ponedeljek po sv. Trojici v St. Juriju; deseti dan po binkošti na Tinjskem; torek po sv. Trojici na Vah; sredo pred sv. Rešnjim Telesom v Lembergu; ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu v Litiji; četrtek po sv. Rešnjem Telesu v Doleh pri Litiji in v Loki pri Zidanem mostu; kvatni četrtek v Škocjanu; ponedeljek po kvatni nedelji v Višnji gori; torek po kvatni nedelji v Črnomlju; peto soboto po veliki noči v Nemški Loki (Kočevje); drugi kvatni torek v Ljutomeru; 28. v Puconcih; 31. v Mirni peči, Kostanjevici in Boštanju.